

نهضت حسینی

در پرتو قرآن

(موضوعات قرآنی)

محسن قرائتی

قراآتی، محسن / ۱۳۲۴.

نهضت حسینی در پرتو قرآن

مؤلف: محسن قراآتی.

تهران: مرکز فرهنگی درسهای از قرآن..

۱۵۲ ص. ۸۰,۰۰۰ ریال. ISBN 978-600-5421-56-9

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

کتابنامه به صورت زیر نویس

نهضت حسینی در پرتو قرآن

محسن قراآتی

ناشر:	مرکز فرهنگی درسهای از قرآن
چاپ:	چاپخانه نشر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم
نوبت چاپ:	۱ - تابستان ۱۳۹۷
شمارگان:	۵۰ نسخه
قیمت:	۸۰,۰۰۰ ریال

شابک:	۹۶۸-۶۰۰-۵۴۲۱-۵۶-۹
-------	-------------------

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

مرکز بخش شماره ۱: تهران، تلفن و نمابر ۴ - ۶۶۹۶۶۳۶۳

مرکز بخش شماره ۲: قم، تلفن و نمابر ۳۷۷۴۲۴۷۰ - ۰۲۵

مرکز بخش شماره ۳: اصفهان، تلفن و نمابر ۳۲۲۰۵۴۸۵ - ۰۳۱

مرکز بخش شماره ۴: قم، تلفن و نمابر ۳۷۷۴۲۱۵۵ - ۰۲۵

www.Qaraati.ir

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۳	شاخصه های قیام امام حسین علیه السلام
۱۳	الف/ هجرت
۱۳	اهمیت هجرت
۱۵	فواید هجرت
۱۷	موانع هجرت
۱۹	ب) جهاد تا پای جان
۲۰	جنگ میان حق و باطل
۲۱	جهاد عاشقانه
۲۱	ج) حیات واقعی شهید
۲۲	امام حسین علیه السلام و شهادت
۲۲	نقش شهادت در فرهنگ
۲۳	أولی الامر کیست؟ حسین یا یزید؟
۲۳	امام حسین علیه السلام ، جلوه کلام الهی
۲۷	انگیزه خالصانه
۲۷	انتخاب آگاهانه
۲۹	حرکت امام حسین بر اساس قرآن
۳۲	قیام برای اصلاح جامعه
۳۴	حرکت امام حسین برای امر به معروف
۳۶	جلوه های قرآن در کربلا
۳۸	عزت و ذلت در کربلا
۴۰	نماز و امام حسین

قرآن و ستایش مجاهدان.....	۴۲
زیارت در قرآن.....	۴۵
زیارت عاشورا در سایه قرآن.....	۴۶
عوامل حادثه کربلا.....	۴۹
۱. پیمان شکنی.....	۴۹
۲. لقمه حرام.....	۵۰
۳. اسلام گزینشی.....	۵۲
۴. مساوت و سنگدلی.....	۵۳
۵. دنیا طلبی.....	۵۵
شیوه های نجات از منکر.....	۵۸
ارزیابی یاران.....	۵۹
امام حسین در سراز.....	۶۰
۱. آیه اطعام.....	۶۰
۲. آیه مباحله.....	۶۱
۳. آیه تطهیر.....	۶۲
۴. آیه مودت.....	۶۳
کینه ها و عقده ها.....	۶۵
یقین یاران امام حسین علیه السلام	۶۶
دینداری خیالی یا واقعی.....	۶۸
جنگ بین حق و باطل.....	۷۰
شادی مردی شام.....	۷۲
شهادت، بی هراس از ملامت.....	۷۲
پذیرش توبه.....	۷۲
نگاه ملکوتی.....	۷۳
تبعیض نژادی ممنوع.....	۷۶

- ۷۶.....شب عاشورا.....
- ۷۹.....ورود امام به کربلا.....
- ۸۰.....ایثار ابوالفضل.....
- ۸۱.....سخنرانی‌های حضرت زینب در کوفه و شام.....
- ۸۷.....پیروی از شیطان، عامل سقوط انسان.....
- ۸۸.....بزرگواری یا خیانت؟.....
- ۸۹.....عفو یا اغماض.....
- ۹۱.....آغازگر جنگ نباشیم.....
- ۹۲.....کربلا و امام حسین رنده جاوید.....
- ۹۳.....ایثار ویژه و پادشاهی.....
- ۹۴.....یادگارهای پیامبر.....
- ۹۵.....امام حسین، کشتی نجات.....
- ۹۷.....رضایت به ظلم، شریک در دالم.....
- ۹۷.....امام نار و امام نور.....
- ۹۹.....خواندن قرآن بر سر نی.....
- ۱۰۰.....استفاده از فرصت برای هدف‌های مقدس.....
- ۱۰۱.....مبارزه جدی با طاغوت.....
- ۱۰۴.....انجام هر کار، به بهترین وجه.....
- ۱۰۶.....نقش زنان در کربلا.....
- ۱۰۷.....کمی جمعیت دلیل سکوت نیست.....
- ۱۰۸.....نقشه دشمن، نقش بر آب.....
- ۱۱۰.....امام حسین، اسوه بشریت.....
- ۱۱۱.....سفارش‌های پیامبر در جنگ.....
- ۱۱۱.....دل آرام در کربلا.....
- ۱۱۲.....پایداری در دینداری.....

- ۱۱۳..... نور خدا خاموشی ندارد
- ۱۱۶..... جان فشانی همراه با نگرانی
- ۱۱۶..... مقایسه کربلا و ماجرای یوسف
- ۱۱۷..... پیامبران و نصرت الهی
- ۱۲۱..... فلسفه عزاداری
- ۱۲۲..... تجلیل بزرگان در قرآن
- ۱۲۳..... رکات عزاداری
- ۱۲۸..... طیفه عزاداران
- ۱۳۱..... ظریف سعادت یابی
- ۱۳۱..... گریه به شهید
- ۱۳۳..... شهادت بی ظفر تاریخ
- ۱۳۵..... آیه‌ای مناسب روضه حضرت مسلم
- ۱۳۶..... آیه‌ای مناسب روضه بطش
- ۱۳۷..... آیه‌ای مناسب روضه حضرت علی اسغر
- ۱۳۹..... آیاتی مناسب روضه حضرت علی اکبر
- ۱۴۰..... آیه‌ای مناسب روضه حضرت قاسم
- ۱۴۱..... آیه‌ای مناسب روضه حضرت ابوالفضل
- ۱۴۳..... آیه‌ای مناسب نماز امام حسین در کربلا
- ۱۴۴..... آیه‌ای مناسب روضه اصحاب امام
- ۱۴۶..... آیه‌ای مناسب روضه آتش زدن خیمه‌ها
- ۱۴۷..... آیه‌ای مناسب روضه اسارت
- ۱۴۸..... آیه‌ای مناسب روضه حضرت زینب
- ۱۴۹..... آیه‌ای مناسب روضه حضرت رقیه
- ۱۵۰..... تقسیم کار امام حسین و حضرت زینب

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

در روایات می‌خوانیم: در حیرتی از ما اهل بیت شنیدید، سؤال کنید که این مطلب از کجای قرآن استفاده می‌شود؟ «إِنَّ هَذَا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ»، تا ما در جواب ثابت کنیم ریشه‌ی همه‌ی حرف‌های با در قرآن آمده است؛ گاهی با صراحت و جزئیات و گاهی با کنایه و کلی.

مثلاً امام معصوم فرمود: به هر سخنی دوش ندهید، «وَلَيْسَ لَكَ أَنْ تَسْمَعَ مَا شِئْتَ»^۱. از حضرت پرسیدند ریشه قرآنی این کلام چیست؟ آن حضرت در پاسخ این آیه را تلاوت فرمود: «إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا»^۲

گوش و چشم و دل، همه‌ی اینها مورد بازخواست قرار خواهد گرفت. یا امام فرمود: با هر کسی معاشرت و همنشینی نداشته باشید: «لَيْسَ لَكَ أَنْ تَقْعُدَ مَعَ مَنْ شِئْتَ»، چرا که خداوند می‌فرماید: «فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ الذِّكْرِ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ»^۳ پس از توجه، (دیگر) با این قوم ستمگر منشین.

یا فرمودند: هر سخنی را نباید بگویی، «وَلَيْسَ لَكَ أَنْ تَتَكَلَّمَ بِمَا شِئْتَ»، چرا که

۴. بحار الانوار، ج ۲، ص ۱۱۶.

۵. انعام، ۶۸.

۱. کافی، ج ۱، ص ۶۰.

۲. وسائل الشیعه، ج ۱۵، ص ۱۷۲.

۳. اسراء، ۳۶.

خداوند می‌فرماید: ﴿وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ﴾^۱، از آنچه علم و آگاهی نداری پیروی نکن.

حضرت به شخصی که در حال احرام، لباس دوخته پوشیده بود و آداب و مناسک احرام را رعایت نکرده بود، فرمودند: لباس دوخته را از تن بیرون کن. آن شخص پرسید در کجای قرآن این مطلب آمده است. حضرت فرمود: ﴿وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا﴾^۲ و آنچه پیامبر برای شما آورده، بگیرید و آنچه شما را از آن بازداشته، ترک کنید.

این آیه دلیل حجیت تمام سخنانی است که پیامبر و اهل بیت پیامبر علیهم‌السلام برای ما بیان کردند.

امام حسین علیه‌السلام آنجا که از مدینه خارج شد، آیه خروج موسی را خواند. ﴿فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقِّصُ﴾^۳ سنگام ورود به مکه، آیه ورود موسی به مدین را خواند، ﴿لَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ﴾

از این نمونه‌ها بسیار است که امامان برای آیات تاریخی، مصداق‌های روز مطرح می‌کردند. هنگامی که به حضرت علی علیه‌السلام گفتند: فلانی به سمت معاویه رفت فرمود: چون عدالت من بر این‌ها سنگین است، به دیگران می‌پیوندند. سپس این آیه را تلاوت کرد: ﴿وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْشَّاعِثِ﴾^۴، در حالی که این آیه دربار نماز است.

نمونه دیگر آنکه روزی حضرت علی علیه‌السلام به بازار رفت تا لباس احرام خریداری کند و این آیه را می‌خواند: ﴿وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا﴾^۵ یعنی اگر مردم اراده رفتن به جبهه داشتند، خودشان را مجهز می‌کردند و من هم که می‌خواهم به مکه بروم باید لباس احرام فراهم کنم. در این جا حضرت علی علیه‌السلام، آیه جهاد را برای حج به

۴. قصص، ۲۳.

۵. بقره، ۴۵.

۶. توبه، ۴۶.

۱. اسراء، ۳۶.

۲. حشر، ۷.

۳. قصص، ۲۱.

کار برد و این شیوه ائمه بوده است.

امام حسین علیه السلام در مسیر کوفه، وقتی خبر شهادت مسلم و دیگر یاران را شنید، این آیه را تلاوت کرد: «مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ وَ مِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا»^۱ از میان مؤمنان مردانی هستند که آنچه را با خداوند پیمان بسته بودند صادقانه وفا کردند (و خود را آماده‌ی جهاد نمودند). برخی از آنان پیمانشان را عمل کردند (و به شهادت رسیدند) و بعضی دیگر در انتظار (شهادت) هستند، و هرگز (عقیده و پیمان خود را) تغییر ندادند.

و در مورد دیگر امام حسین علیه السلام را نپذیرفت و گفت: اسیر را به شما هدیه می‌دهم! امام از وی روی گرداندند و فرمودند: «حال که در راه ما، هزار جان دریغ می‌کنی، ما نیز به مال تو نیازی نداریم»، سپس این آیه را تلاوت فرمودند: «وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عَضُدًا»^۲ من هیچگاه گمراهان را به یاری نمی‌گیرم.

و هنگامی که افرادی به امام حسین علیه السلام گفتند: از مکه به سوی کوفه خارج نشو، خطر تفرقه وجود دارد، امام فرمود: «إِلَىٰ عَدُوٍّ وَأَنْتُمْ عَمَلَكُمْ أَنْتُمْ بَرِيءُونَ مِمَّا أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِمَّا تَعْمَلُونَ»^۳؛ عمل من برای من، و عمل شما برای شماست! شما از آنچه من انجام می‌دهم بیزارید و من (نیز) از آنچه شما انجام می‌دهید بیزارم!

کوتاه سخن اینکه استفاده از آیات در مناسبت‌های مختلف و متفاوت سیره اهل بیت بوده و هرگز بیان مصداق جدید برای آیات، تفسیر به رأی نیست.

اینجانب سعی کرده‌ام در این کتاب، تنها آیاتی را که مصادیق روشی در ماجرای کربلا دارد، بیان کنم، اما اگر راه ذوقیات را بازکنیم، حد و حصری نخواهد داشت. چنانکه شخصی با برداشت ذوقی از آیات ۷ تا ۹ سوره قیامت چنین استفاده می‌کرد: «فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ» هنگامی که برق از چشم ابوالفضل در اثر اصابت تیر پرید، «و

خَسَفَ الْقَمَرُ» و قمر بنی هاشم غروب کرد و از اسب بر زمین افتاد، «و جُمِعَ الشَّمْسُ وَ الْقَمَرُ» امام حسین علیه السلام بر بالین برادر آمد و شمس و قمر یعنی امام حسین و برادرش عباس با هم یکجا جمع شدند....

این سخنان، ذوقیات و احساساتی است که تشابهات لفظی با آیات قرآن دارند، ولی دلالت منطقی ندارد.

ما در این کتاب سعی کرده‌ایم از حوادث کربلا، نمونه‌هایی که با قرآن تطبیق طقی دارد، بیاوریم و از ذوقیات دوری کنیم، زیرا اگر بخواهیم ذوقیات را بیان کنیم، محدودیت و خط قرمزی نخواهیم داشت.

محسن قرائتی

تابستان ۹۷